

GAZETA

Gazeta se iese pe doi ori, adica: Mercuria si Sambata.
Folosea odata pe saptamana, adica: Mercuriu. Pretiu-
oru este pe unu anu 10 f. m. c.; pe diumetate
anu 5 f. in lăintru Monarchiei.

Pentru țeri straine 7 f. pe unu sem. pe si annu
intregu 14 f. m. c. Se prenumera la totu poste
imperatesei, cum si la toti cunoscuti nostri DD. corr-
espondinti. Pentru sorie „petitu” se ceru 4 cr. m.

FRANCOSELE VANESE.

Iudeca'ta lui Napoleon celu mare despre caus'a orientara.

Sunt unii cari vreau a incheie din evenimentele, ce se insempara in paginile istoriei turcesci, ca nici astadata nu va urma vero anomalia in rezultatulu causei reseritene, si ca vonu si opusetiune se mai facura din partea puteriloru apusene si in resboiele Turciei cu Rusi'a din anii trecuti, inse ele nu avura nici unu rezultatu, cace in urma v'olea Cearului totu reesi d'asupra, candu veni lucrulu la incheierea pazei. Asemene profetie nu sunt inventiune, ele-si au datele sale inca de pe timpul lui Napoleon celu mare, care aflanduse in patulu dureriloru geniale, in insula Sant-Elena si fiindu cercatatu de unu doctoru de medicina anglu, cu numele Omeara, intrun'a de dile lui descoperi lui petrundietatea geniului seu despre sor'tea orientulu cu o analoga profetia inse redimata pe reserva mai cu creeri. In momentulu de facia nu va fi fora interesu a reproduce profeti'a acea a lui Napoleon.

„In cativa ani, dise Napoleon I. catra medicu, va posede Rusi'a Constantinopolea, partea cea mai mare a Turciei si tota Greci'a. Asta se vede mie atatu de certu (for'andoiala), ca cum s'ar fi si intimplatu. Imperatula Alesandru cu tote lingusirile ce mi le facea, avea de scopu singuru numai a mi stor'ce si invoirea mea la proieptulu acela. Eu me opusemu, fiindca prevedeamu ca ecuilibrulu Europenu s'ar conturba. Dupa cursulu celu naturalu alu lucruriloru Turci'a va cade in vero cativa ani s'uptu puterea Rusiei. Partea cea mai mare a poporatiunei ei e greca (de relege), si se pote dice, ca grecii sunt totu odata si rusi. Puterile care voru suferi prin ac'asta, si care se potu improtivi, sunt Angli'a, Franci'a, Prusi'a si Austri'a. Ce s'atinge de Austri'a, Rusi'a o va pute castiga peacesta pentru planurile sale prea lesne, dandui si ei Serbi'a si alte provincie ce se intindu pene catra Constantinopole. De'ca Franci'a si Angli'a se voru intruni vero data cu cordialitate, aceasta se va intimpla numai pentruca se impedece eluptarea proieptulu acestui'a. Inse ac'asta unire singura inca s'ar fi de ajunsu. Franci'a, Angli'a si Prusi'a intrunite nu voru pute face ac'asta. Rusi'a fiindu Domna peste Constle, are a mana totu negociulu Marei-interne, va reesi o putere marina mare si Dumnedieu scie ce va pote urma d'aci. Ea va cauta certa cu voi (angli), o armata de 2000 soldati buni, ce pentru Rusi'a e o jucaree, va consemna catra India. La ac'asta armata se mai potu insoci 100,000 casaci si alti bohari, si Angli'a perde Ind'i'a. Dintre tote puterile Rusi'a e cea mai infricosita si ac'asta mai multu pentru voi (angliloru). Ce se face de bravura, francii si anglii singuri se potu mesura cu densii. De'ca le prevediui eu tote. Eu patrundiu in viitoriu mai departe de'ca altii; de'ca vrui eu a pune imperatulu Rusiei o stavila in Polonia, cu restaurarea remuului Poloniei si redicarea pe tronu a lui Mikolovski; inse penelulu simplicitatei ministriloru vostri nu mi dede'ca la ac'asta.”

Pe noi nu ne mai ierta pusetiunea a intretiesse aici vero reflexiune in vecin'a causa, — pentruca puterile europene voru fi si otaritu in partea interesulu loru toti pasii ce ar ave ai mai face incontra amenintarii ecuilibrulu europenu: Cu tote aceste profeti'a lui Napoleon despre Austri'a, cumca ea s'ar multumi cu o Servia si o Bosnia pentru dea ajuta proieptulu Cearulu, ca acesta se ocupe Constantinopolea, parenise ca e forte gresita. Austria are barbati patrundietori in viitoriu si in tote tendintiele panslavistice; ea scie bine, ca danduse cele provincii cu elementu slavonu seu muscalescu, nunumai ca n'ar castiga vero acuisitiune, ci chiaru si ar mai imulti pericolulu — pentruca Rusiei totu iar mai remane o reserva forte problemateca d'a-si pute intrupa pe elementulu seu ori si candu si cu stricarea Austriei, odata ce i ar succede celeia cu unu asemene pretiu asi supune si a si numai principatele romanesci, alu caroru elementu romanu sin-

guru le mai sta in picioare si de pedeca ca se nu se latiesca asia lesne panslavismulu fraimentatu. — Romanulu nadusitu si pene acum ca se nu se desvolteze cu daun'a panslavismulu, ce a imbracatu natur'a pirului, simpatis'ea cu Austri'a si cu celelalte popore neslavone ale Europei, care patimescu de aceeași b'ola a fricultiei: ca nordulu adi, mane ii va inunda; prin urmare, ceea ce observara diurnalele: ca interesulu Europei cere neconditionatu, ca din Principate sa se formeze unu statu nedependinte, care se serviesca Europei proteptore de bariera in contra latirei panslavismulu peste Pontulu Eussinu, n'ar fi trebuitu sa se uite nici la o redactiune de pacificare, nici la o profetia Napoleonena. — „Constitutionalu” care ne revoca ac'asta profetia reflect'ea asupra, cumca cu tota genialitatea si petrundietatea lui Napoleon in viitoriu, profeti'a ac'asta numai are locu, dupa cum se stramutara giurstarile in Europa, si ca unirea cea cordiala a puteriloru apusene ce sunt preactarite a sustiené Turci'a, are soldatii si marinarii sei, de care atingea Napoleon, pusi in ordine de bataia. Ear despre celelalte puteri, de si un voru ajuta cu fapt'a. totu crede ca nu voru lipsi asi areta simpati'a in favorea Turciei, Prin urmare solidaritatea puteriloru si a luat de problema, ca facia cu pretinsiunile ce amenintia l'atnea intr'ega, se nu lese ca sa se implin'ea ca acea profetia. —

Din sfer'a literaturei Romane.

Incetandu „Organulu”, in carele suscrisulu incepuse a desfasiura principia-le unei rationali Ortografie si Gramatece romanesci, pre temeuri, precum crede, solide si necesarie, etimologice-istorice — inceta deodata si firulu cercetariloru sale istorico-critice dupa usulu comparativu alu dialectelor si dupa cele mai vechi documente liter. romanesci. Ne vrendu inse, ca aste cercetari se remana fora consecuentia in Campulu literaturei romane, se determina, dupa reconstruirea materialelu pierdutu prein fatalitatele temporiloru trecute, a aduna rezultatulu acelor cercetari intru una Gramateca si un Dictionariu. Gramateca aflanduse parata in manuscrisu atatu in limb'a romanescă catu si in cea latina, inscientiarea pentru prenumerare si tiparirea celei in limb'a romanescă e cuprensa in cercurariulu Episcopescu Nr. 1047, care Onor. Redactiune a Gazetei e rogata al' publica. (Vedi f'oea.)

Cea cu testu latinu va urma mai tardiu.

Era Dictionariulu latino-romanescu si romano-latinescu, numai de catu dupa tiparirea Gramatecei inscientiate.

Dictionariulu in partea latina va fi lucratu dupa Forcellini, Quicherat, un Ms. vechiu romanescu alui Corbea, etc.: era in partea romanescă dupa documentele vechi romanesci pana acum nefolosite.

Fautorii literaturei romanesci sunt rogati cu tota reverenti'a, a ajutori cu a sa benevolentia aceste ntreprenderi.

Blasiu, 3/15. Nov 1853.

T. Cipariu m. p.

Beiusiu, 19. Noembrie 1853. Dupa ce respectivii Domni, dinpusatiunea, in care se afla, totu intardia aa duce la publica cunoscintia pe cale oficiosa cea ce s'a intemplat in privinti'a gimnasiulu de aici: atatu pentru importantia oieptulu, catu si pentru tenerimea romana in alte institute gimnasiale studinte, grabescu a vesti bucuri'a pentru vericare romanu. — *Maiestatea sa c. r. apostolica cu prenal'ta, gratios'a sa resolutiune din 18. Sept. a. c. S'a induratu a aproba organizatiunea gimnasiulu beiusianu completu cu 8 clase si 12 profesori*, si spre intregirea fundatiunei acestui gimnasiu a resolu din fundulu studiiloru Ungariei o suma anuala de 3530 fl. m. c. — Salariulu profesoralu e desiptu in 600 fl. m. c. din care inse se voru subtrage 100 fl. pana la depunerea essamenulu aprobatoriu — In urmarea acestei *resolutiuni parentesci* numerulu profesoriloru a mai crescutu cu unulu; ne lipsesce anca alu doispredecece, — nu sciu din punctu de vedere economicu, ori din defeptulu individoru? A ne esprime bucuri'a de inalt'a ac'asta gratia nu aflamu destule cuvinte.

